

Sokndal kommune
Gamleveien 20
4380 Hauge I Dalane

Kontakt saksbehandler

Tage A.T. Eriksen, 51 56 88 92

v/Nils Jacobsen

Avgjørelse - Åna-Sira som typisk turiststed

Fylkesmannen avslår søknad om å gi forskrift for å regne Åna-Sira som typisk turiststed, jf. helligdagsfredloven § 5 nr. 4.

Vi viser til søknad fra Sokndal kommune datert 15.5.2020.

Sakens bakgrunn

Sokndal kommunestyre gjorde i møte 21.10.2019 vedtak om å søke Fylkesmannen om å gi forskrift for å definere tettstedet Åna-Sira som "typisk turiststed" etter helligdagsloven for perioden 1. juni til 31. august hvert år. Søknaden gjelder for den delen av Åna-Sira som ligger i Sokndal/Rogaland. Det vises til at det er 162 fastboende i Åna-Sira, og at det er en Joker-butikk i tettstedet.

Søknaden er i hovedsak begrunnet med at det er betydelig turisme på stedet i sommermånedene, og at den lokale Joker-butikken har viktige servicefunksjoner på mange området, bl.a. turistinformasjon, bensinstasjon, ladestasjon for elbiler og som møteplass for lokalbefolkningen. Det er ønskelig at besøkende kan få god service 7 dager i uken i sommermånedene. Det vises til at sommertrafikken og hytteturister er viktig som eksistensgrunnlag for butikken, jf. vedlagte omsetningstall. Videre vises det til at butikken har 2-3 viktige arbeidsplasser, og at det er behov for omsetningsvekst for å kunne opprettholde butikken. Til sist vises det til at butikken har fått investeringsstøtte fra Merkur-programmet, og at definisjon som typisk turiststed vil støtte videre opp om dette.

I søknaden er det også vist til at Rogaland er eneste fylke uten noen definerte typiske turiststeder, selv om reiseliv er et satsningsområde for Rogaland fylkeskommune. Åna-Sira vil etter Sokndal kommunes syn være uproblematisk å definere som typisk turiststed, da det kun er en butikk i tettstedet.

Fylkesmannen viser for øvrig til søknaden fra Sokndal kommune i sin helhet.

Fylkesmannens vurdering

Det er søkt om at Fylkesmannen skal gi forskrift som definerer Åna-Sira i Sokndal kommune som "typisk turiststed" etter helligdagsfredloven § 5 sjette ledd for perioden 1. juni til 31. august hvert år. Bestemmelsen lyder:

"Fylkesmannen kan etter søknad fra kommunen ved forskrift bestemme at et område skal regnes som typisk turiststed, se annet ledd nr. 4, for hele året eller deler av året. Som typisk turiststed kan bare regnes område der salget i de aktuelle periodene hovedsakelig skjer til turister."

Spørsmålet blir derfor om Åna-Sira kvalifiserer til å regnes som "typisk turiststed" etter loven.

I forarbeidene til loven, Ot.prp. nr. 11 (2002-2003) s. 8, blir det pekt på at det i første rekke er mindre steder der salget i perioder hovedsakelig skjer til turister som er å regne som typiske turiststeder. Det er her tenkt på steder der de faste innbyggerne er få i forhold til tallet på tilreisende/besøkende i året, og det vises til steder som Beitostølen, Geiranger, Geilo og Lyngør. Departementet viser videre til at et typisk turiststed er kjennetegnet av at de næringsdrivende ofte er avhengige av turistsesongene, da kundegrunnlaget er for lite til at de kan overleve av salg til fastboende.

Forarbeidene gir liten veiledning utover stedseksemplene. Avgjørelsen av hva som skal anses som typiske turiststeder må bero på et konkret skjønn. I brev av 10.05.2000 har Barne- og familiedepartementet bl.a. uttalt at store deler av landet i utgangspunktet vil ha karakter av turistområder i perioder av året. For næringslivet vil inntektene fra turistene ofte utgjøre en betydelig del av omsetningen. Dette er imidlertid i seg selv ikke tilstrekkelig til å unnta områdene fra loven. Relevante momenter ved vurderingen vil være i hvilken grad tilreisende kan sies å ha behov for å handle utenom ordinære åpningstider. Et viktig kriterium er at innkjøp fra turister utgjør en vesentlig del av omsetningen, og at kundegrunnlaget er for lite til å drive næringsvirksomhet basert på fastboende.

Slik Fylkesmannen vurderer ordlyden "typisk turiststed" må det være tale om et sted som har noen særegne kvaliteter som turiststed, noe som skiller stedet ut. Eksemplifiseringen i forarbeidene taler for at det må være tale om omfattende turisme deler av året. At det er mye hytter på stedet taler ikke i seg selv for at det er behov for å ha søndagsåpent – hytteturister vil som oftest ha anledning til å handle andre dager i uka, og vil derfor ha mindre behov for søndagsåpne butikker. Bilturister på gjennomreise vil normalt ha andre alternative steder å handle som har lov til å holde åpent på søndager, slik som bensinstasjoner. Tradisjonelt sett er det primært gitt forskrifter for steder med et vesentlig element av dagsturisme, et typisk eksempel er cruisebåtturismen i Geiranger. Åna-Sira har etter vår vurdering ikke noen særtrekk som gjør at stedet skiller seg ut fra andre steder med tilsvarende turisme i Rogaland. Vi kan heller ikke se at det er dokumentert at salget fra Joker-butikken i den aktuelle perioden hovedsakelig skjer til turister, uten at dette er avgjørende for resultatet i saken.

Fylkesmannen har ikke praksis for å gi slike forskrifter og har de senere årene avslått flere lignende søknader, bl.a. fra (tidligere) Finnøy kommune, Randøy i Hjelmeland kommune, Oгна i Hå kommune og Hellvik i Eigersund kommune. Pr. dags dato er det ingen gjeldende forskrifter som fastsetter noen områder i Rogaland som typisk turiststed. Dersom Fylkesmannen nå hadde kommet til at Åna-Sira er å anse som et typisk turiststed ville dette kunne innebære en forskjellsbehandling i forhold til de tidligere søknadene. Da Åna-Sira ikke etter vår vurdering har noen særstilling som hytte/turistområde sammenlignet med andre områder i Rogaland ville dette også kunne medføre at Fylkesmannen, under henvisning til likebehandlingsprinsippet, ville måtte åpne for å gi slike

forskrifter i langt større omfang. Dette ville ha kommet i strid med utgangspunktet i helligdagsfredloven, som er at det skal være stengt på søndager, og ville på sikt kunne undergrave formålet med loven.

Fylkesmannen har på bakgrunn av dette kommet til at det ikke er grunnlag for å gi forskrift for å definere Åna-Sira som "*typisk turiststed*" etter helligdagsfredloven § 5 sjette ledd.

Avgjørelse:

Fylkesmannen avslår søknad om å gi forskrift for å regne Åna-Sira som typisk turiststed, jf. helligdagsfredloven § 5 nr. 4.

Avgjørelsen er endelig, og er ikke å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Avgjørelsen kan derfor ikke påklages, jf. Ot.prp. nr. 11 (2002-2003) s. 10.

Med hilsen

Maren Skåden
fung. avdelingsdirektør

Tage A. T. Eriksen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent